

Злината е тамъ. И какво заключение вадя азъ отъ този примѣръ?—Че на млади хора добро никога не трѣбва да се прави. Защо? — Азъ ще ви докажа сега това философски. Баша ми, много богатъ човѣкъ, умрѣ, и ми оставя едно голѣмо наслѣдство. Азъ отивамъ при единъ банкеръ лихваринъ, който ме посрѣща много учтиво. Питамъ: мога ли да считамъ тия негови аванси за добродѣтели? Не, то е благодарение на моето богатство. Той е благороденъ, вѣжливъ, но само заради моя имотъ. Това не е благодарѣние отъ страна на този банкеръ. Съ тѣзи имоти азъ навсѣкждѣ мога да мина. А, казватъ, този банкеръ е много благороденъ човѣкъ! Да, на мене той заема пари, благороденъ е, но азъ имамъ единъ приятель, на когото бащата не е оставилъ нищо, нѣма нито 5 пари въ касата си и го пращамъ при този благородния банкеръ да му поиска малко пари въ заемъ. Моятъ приятель му казва: „Господине, моля, услужете ми съ 10,000 лева!“ — Не, не мога нищо да ви дамъ, нѣмамъ нищо въ касата си. Отказва. Защо? — Защото баща му нищо не е оставилъ. Питамъ: ако този Бертучио бѣше казалъ, че намѣрилъ на пѣтя една стара жена, Хенриета щѣше да каже: „А, стара ли?“ — Да, стара, 90 годишна, съ набръчкано лице. Тогава тя щѣше да каже: „Колко е благородно това, колко се радвамъ! „Ако той би казалъ, че е направилъ добро на едно малко момиченце, 4—5 годишно, пакъ нищо. Но, щомъ това добро е направено на една млада мома, която взелъ на рѣцѣтъ си, попипалъ я малко, тогава — хмъ! Тукъ има извѣстенъ моралъ. Питамъ сега: кждѣ се крие злото? Ще кажете: това сѣ обикновени работи. Не, тукъ е сжщността на въпроса. Всички съзрѣменни разногласия се дължатъ на този фактъ, който не само че не е обясненъ психологически, но и не знаемъ, какъ да се справимъ съ него. Ревността се проявява, не е лошо, но защо се проявява? — На слѣдующата вечеръ, Бертучио продължава: „Слушай, моя възлюбена, забѣлѣзахъ нѣщо у тебе, като че ли не си дозволна отъ нѣщо, но чакай да довърша разговора си. Ще бждешъ тъй добра да ме изслушашъ. Тази благородната мома, азъ дѣйствително я обикнахъ, да ти се изповѣдамъ. Пързата, която обикнахъ, бѣше тя. „Хмъ!“ — Чакай, чакай, не ми се сърди, почеже ти не бѣше първата, която срѣщ-